

НАЗК нагадує: чоловіків та дружин варто вказувати в декларації навіть тоді,

коли ви не проживали з ними протягом року

26 Серпня 2022 року

Протягом повномасштабної війни декларанти почали часто звертатися до Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) із питанням: чи потрібно зазначати в декларації дружину (офіційну або “цивільну”), якщо вона з початку року виїхала за кордон, разом ми не живемо?

Відповідаємо — так. Це ж правило стосується й зазначення відомостей про чоловіків, які знаходяться на фронті.

НАЗК розуміє, що в умовах війни для кожної людини важко пережити розставання з близькими, а перебування на відстані може викликати і певні складнощі із заповненням декларації. Проте Закон “Про запобігання корупції” лишається непохитним, і щоб наблизити Україну до європейських стандартів доброчесності публічної служби, посадовці мають продовжувати їх дотримуватися.

Коли кохані вважаються членами сім’ї декларанта?

Кохані вважаються членами сім’ї декларанта, якщо:

1. офіційно одружені станом на останній день звітного періоду (для щорічної декларації – це 31.12.2021). Незалежно від того чи проживає подружжя разом протягом року, що передуює року подання декларації;
2. особи станом на останній день звітного періоду або сукупно протягом не менше 183 днів протягом року, що передуює року подання декларації:
 - спільно проживали;
 - були пов’язані спільним побутом;
 - мали взаємні права та обов’язки із суб’єктом декларування (крім осіб, взаємні права та обов’язки яких не мають характеру сімейних). У тому числі особи, які спільно проживали із декларантом, але не перебували в офіційному шлюбі.

Відповідь на питання, чи є членом сім’ї особа, з якою суб’єкт декларування проживав спільно сукупно не менше 183 днів протягом року, але 31 грудня — ні, міститься [у п. 52 Роз’ясень НАЗК](#).

Коли умова спільного проживання для визнання фактичного шлюбу (у народі – «цивільного») не обов'язкова?

При встановленні ознак пов'язаності спільним побутом, наявності взаємних прав та обов'язків чоловіка й жінки (у т.ч. і без реєстрації шлюбу) враховують:

- факт спільного проживання;
- ведення спільного господарства/спільне виконання домашніх обов'язків;
- наявність у сторін спільного бюджету, придбання майна в інтересах сім'ї, у тому числі для спільного користування;
- здійснення спільних витрат в інтересах сім'ї, у тому числі на продукти харчування, дозвілля, утримання житла, його ремонт тощо;
- інші обставини, які вказують на наявність відносин, притаманних подружжю.

Водночас попри те, що однією з умов, щоби вважати вашого обранця/обраницю членом сім'ї в розумінні закону «Про запобігання корупції», є спільне проживання, воно не є визначальною ознакою фактичних шлюбних відносин.

Наприклад, якщо партнери довгий час живуть окремо через особливості їхньої професійної діяльності: у зв'язку з відрядженням, проходженням військової служби, навчанням, лікуванням, необхідністю догляду за батьками, дітьми, то *така розлука не свідчить про припинення фактичних шлюбних відносин або про їх відсутність.*

Важливо: не забувайте, що неповнолітні діти суб'єкта декларування є членами сім'ї і відомості про них потрібно декларувати незалежно від того, чи проживає декларант разом із цими дітьми.